

EENE KOPERPERIODE?

BERTHELOT heeft gronden gevonden voor de stelling, dat aan de bronsperiode eene koperperiode is voorafgegaan.

In 1887 (bladz. 161) werd hier reeds melding gemaakt van een beeldje, door DE SARZEC bij opgravingen te Tello in Mesopotamië gevonden, het eerste voorwerp, dat aanleiding tot het bedoelde vermoeden gaf. Immers het was afkomstig uit een tijd van ongeveer 4000 jaren v. C. en het bestond uit zuiver koper. Dat de Chaldeeusche metaalbewerker het koper eerder dan het tin hebben gekend is zeer waarschijnlijk; kopermijnen kwamen meer in hunne nabijheid voor, terwijl het tin hun van op grooteren afstand moest worden aangebracht, tenzij aan hen bekende tinmijnen later uitgeput en daardoor of om eene andere reden geheel in vergetelheid zijn geraakt.

Een tweede voorbeeld van een voorwerp van zuiver koper vond BERTHELOT in een in het Britsch museum bewaarden kleinen, hollen metalen cilinder; MASPERO, onder wiens leiding de opgravingen in Egypte destijds geschieden, maakte hem hierop opmerkzaam. Volgens de egyptologen moet deze cilinder een scepter zijn van PEPI I, een koning uit de 6de dynastie, en dus op zijn minst 3500 à 4000 v. C. vervaardigd. Het staat vast, dat brons (de legering van koper en tin) ongeveer 2000 v. C. in Egypte bekend was. Ook dit land had kopermijnen in zijne nabijheid, namelijk in den Sinaï; reeds onder de koningen der derde dynastie werden deze mijnen door de Egyptenaren ontgonnen.

Den 31^{en} Januari l.l. deelde BERTHELOT aan de *Académie des Sciences* mede, dat hij een derde voorwerp van hooge oudheid had onderzocht, dat weder niet uit brons maar uit koper was vervaardigd. Het was weder door DE SARZEC bij opgravingen in Mesopotamië gevonden en moet afkomstig zijn uit een tijdperk van meer dan 500 v. C. Even als de scepter van PEPI I bevatte het sporen van lood en in het geheel geen tin.

D. v. C.
